

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Peqqinnissaqarfimmi paaqqutarinniffinnilu assaat eqqiluutsuutinnissaat sulliseqarnerlu pillugit ilitsersuut

Ulloq 10.november 2016

Aallaqqaasiut

Anigugassaangitsumik nappaatillit amerliartornerat tappiorannartullu toqunartoqarnerit antibiotikanut akiuussinnaassusillit amerliartornerat ilutigalugu, tunillaanaveersaarnissaq anguniarlugu eqqiluisaarnikkut iliuseqarneq qitiutillugu sammineqarnissaanut pisariaqartitsineq annertusivoq. Tamatuma peqatigisaanik nakorsaaneermut peqqissaanermullu neqeroorutit allanngorput, napparsimavimmi uninngasarneq sivikilliarporpoq amerliartuinnartullu napparsimavimmut uninnatik misissorneqarlutillu naammassillugit nakorsarneqartalerput. Tunillaanaveersaarnissaq anguniarlugu eqqiluisaarnissamut maleruagassat taamaasillutik napparsimavimmiinnaanngitsoq aammali peqqissaavinni, peqqissaasoqarfinni, nakorsiartarfinni, kommunini utoqqaat angerlarsimaffiini najugaqarfiinilu kiisalu piginnaanngorsaqqiffiini atuutilersinneqassapput.

Napparsimasut nakorsartittut innuttaasullu peqqisarneqartut/paaqquttarineqartut nappaammik tuniluuttumik tunillanneqarnissamut qaninnerusut naatsorsuutigisariaqarput. Tamatuma saniatigut tappiorannartunik nappaateqalersitsisartunik immaqalu antibiotikanut akiuussinnaalersimasunik timaanniittulinnik ilaqartarput.

Eqqortumik iliornikkut assaat eqqiluutsuutinnissaat sullisillu aqutugalugit mingutitsineq tunillaanerlu, ilitsersuummi matumani pineqarput.

Siunertaq saaffigisallu

Ilitsersuusiormi napparsimasut/innuttaasut peqqinnissaqarfimmi paaqqutarinniffinnilu sulisut akornanni nappaatit tuniluuttut ikilisinnissaat pingaarnertut siunertaavoq. Napparsimasunut, innuttaasunut sulisunullu isumannaallisaanissaq anguniarlugu, assaat eqqortumik periuseqarluni eqqiluutsuutinnissaasa pingaaruteqassusaanik nakkutillinerup annertusineqarnissaa kissaa-taavortaaq.

Sullisit ilusissaannut piumasaqaateqarnermi pillorissuseq isikkorluunniit pinnagit eqqiluisaarnissamullu tunngasut kisimik isummersornermi tunngaviupput.

Ilitsersuut Peqqinnissaqarfimmi, paaqqutarinniffinni tassalu napparsimaveqarfimmi, peqqissaveqarfimmi, kommunini peqqissaanermik sulialinni, napparsimaviit avataanni nakorsiartarfimmi ilaatigut kigutilerisuni, timimik sungiusaasuni, isigalerisuni

assigisaannilu aqutsisunut sulisunullu tunngatitaavoq.

Eqqiluisaarnermi piumasaqaatit nalinginaasut

Peqqinnissaqarfimmi paaqqutarinniffiusunilu sulisut napparsimasunik/innuttaasunik taakkulu timiminnit aniatitaannik, avatangiisaannik pigisaannilunniit attuisartut tamarmik...

1. eqqortumik assamminnik eqqiluutsuutitsinisaminnut ajornanngitsumik periarfissaqartari-aqarput,
2. ikusik qulaallugu naatsunik talilinnik atisaqartassapput, (eqqiluisaarnissamut tunngatillugu immikkut ittunik piumasaqaateqanngippat),
3. inummut illersuutaasinnaasunut naapertuuttut ajornanngitsumik pissarsiarisinnaassavaat.

Piumasaqaatinik eqquutitsisnaanissamut tunngaviusunik periarfissiinissamik qulakkeerinissaq sulisitsisup akisussaaffigaa.

Assaat eqqiluutsuutinnissaat

Eqqortumik assaat eqqiluutsuutinnerat imminut allanilluunniit tunillaasinnaanermut pitsaaliuutaasut uppersarsilluarneqarneraasat.

Peqqinnissaqarfimmi paaqqutarinniffinnilu eqqiluutsunik atuilersinnani, mingunnartulerisimanermi aaqqatinillu atuereermermi, assaat eqqiluutsuutinneqassapput. Assaat tappiorannartuiaammik spritimik 70-85%-imik amerissaammik akusamik tappiorannartuiarneqarsinnaapput aamma/imaluunniit qaqorsaaserluni imermut asanneqarsinnaallutik. Assannut tappiorannartuiaat sunniuteqarluarmat, atulertorneqarsinnaammak amerimullu panernanngimmat toqqaqaagassatut innersuunneqarpoq.

Nalinginnaasumik makku maleruagassaapput: Assaat panerlutik ipiipasippata tappiorannartuiaat toqqarneqassaaq. Assaat masappata ipertuppatalu imaluunniit napparsimasoq/innuttaasoq tuniluussinnaasumik timmippat, assaat asanneqassapput tappiorannartuiarneqarlutillu. Itummat, inussat akorni, inussat nuui, kullut assaat qaavi paffiillu tappiorannartuiarnissaat/asannissaat pingaaruteqarpoq. tallit napparsimasumut atuumatinneqarsinappata taamaasillutillu mingutinneqarsimasinnaappata, taakku aamma tappiorannartuiarneqassapput/asanneqassapput. Atisat takisuunik talillit, nalunaaqutaqqat, assammiut pinnerfaatillu paffinniittut allat eqqortumik assaat eqqiluutsuutinniarnissaannut akornutaapput. Taamaammak nalunaaqutaqqat, assammiut pinnerfaatillu allat assanni paffin-

nilu/tallinilu atorneqassanngillat. Pinersaataasinnaasut allat avatangiisinut atuussinnaassanngillat.

Sulliseqarneq

Sullisit tassaapput tunillannartumik tuniluutitsina-veersaarluni toqqaannartumik imaluunniit atisat qaagut atisassat.

Peqqinnissaqarfimmi paaqqtarinniffinnilu sullisigineqartartut nalinginnaasut tassaapput, suliar-nermi atineqartartut soraarnermilu peerlugit error-tassanngortinneqartartut tassaagajuttut qarliit, kiateq, tujuuluaraq aamma/imaluunniit kjuuli ("atorfimmi ilisarnaqutigalugu atisat") imaluunniit atisat qaagut kittili matoqqasoq.

Saniatigut atisanik allanik pisariaqartitsisoqarpat soorlu qitequtinik, tujuuluaraqanik talii naatsunik, aaqanngitsunik nasartaatinillu, taakku sullisinut ilaasutut naatsorsuunneqassapput.

Sullisit suliffimmiitinneqarlutik tassani errorneqartarlutillu aserfallatsaalineqassapput.

Sullisit sulisunut ataasiakkaanut illersuutitut isigineqanngillat (immikkoortup tullia takuuk) immikkullu ittunik suleriaaseqarnermi illersuutaasussatut naatsorsuussaananik. Sullisit atortullu immikkut ittut suleriaatsini immikkut ittuni soorlu timimut appakaalluni suliaqarnermi atorneqartartut matumani pineqanngillat.

Suliat ilarpassuisa silami suliarineqartartussaane- rat pissutigalugu qaatiguut silami atugassiat sulisut ilaannut sullisaapput. Taakku silami sullisitut isigineqarput.

Qaatiguut qaatiguutuinnaq atorneqartut sullisitut isigineqarsinnaanngillat.

Illersuutit

Illersuutit sullisit mingutsinneqarnissaannut atui- sumullu kiinnakkut imaluunniit sumiluunniit am- mikkut serpartinnissamut illersuutit tassaagajup- put saaliaqutit plastikkit, kittili, qanermut assiaqut, aaqqatit imal isarussat. Assersuutigalugu kittiliit imermik pitarsinnaajunnaarsitat atuisumut il- lersuutaapput tamatumunngalu piumasaqaatinik eqqutitsisussaallutik. Siuliani oqaatigineqare- ersutut sullisit nalinginnaasut immikkut iller- suutaananik sullisaannaapput.

Sullisit aqutigalugit mingutitsineq tunillaa- nerlu:

- Sullisit ullup suliffiup ingerlanerani tappioran- nartunik pingaartumik napparsimasup/innut- taasup amianeersunik, avatangiisaaneersunik inummillu namminermeersunik mingutsinne- qartarput.
- Suleriaatsit napparsimasumut/innuttaasumut taassumaluunniit avatangiisaanut qanoq at- tuumatiginissamik piumasaqaatitallit qanoq annertutiginerat, mingutsinneqarsinnaaner- mut apeqqutaavoq.

- Sulliseqarnermi mingutsinneqarnerpaajusartut tassaapput nassat nalaat, kaasarfiit atsipaallu.
- Sullisit aavinik kangujarteralunilu siaarti- tsisarneq assannik aanillu mingutitsinissamut mingutitseqqinnissamullu aqquataavoq.
- Sullisit aallit tappiorannartunik siammarteri- sinnaaneq annertusisittarpaat (pingaartumik atsipaaticut). Sulinerup aallartilernerani soraarnermilu atisat taarserneqanngippata, suliffiup angerlarsi- maffiup sumiiffigisalluunniit allap akornanni tunillaasoqarsinnaanera annertusissaaq.
- Tappiorannartut annoraaminermiittut errorsi- sissanut tuniluussinnaapput.

Qanoq isinerani sulliseqartoqartariaqarpa?

Ataatsimut isigalugu sulisut napparsimasunik sanngiillisimasunilluunniit misissuisut, nakorsaa- sut, peqqissaasut imaluunniit piginnaanngor- saaqqittut atisaallu ikiugaannut, taakkulu timi- minniit aniatitaannut imaluunniit avatangiisaannut qanittunut soorlu oqorutaannut toqqaannartumik attuussinnaasut, naatsunik talilinnik sulliseqartari- aqarput.

Sulisut eqqiluisaarnissamut annertuumik piumasa- qaatitalinnik suliallit assersuutigalugu tappioran- nartuiaasut imaluunniit errorsisarfinni errortalerisut kiisalu sulisut mingulinnik suliallit soorlu eqqi- aasut, errortuisarfimmi suliasanik suliaqartut, errortassalerisut, eqqagassalerisut imaluunniit tunillannartulinnik allanik assersuutigalugu aa- viisarfinni suliallit.

Sumi sulliseqartoqassava?

Sulisitsisut suliffinni makkunani sulliseqartitsisari- aqarput:

- Napparsimavinni, peqqissaavinni, peqqissaa- soqarfimmi nunaqarfinnilu nakorsiaritsivinni
- Utoqqaat illuini, utoqqarnut paaqqtarialin- nullu inissiani assigisaannilu
- Angerlarsimafimmi peqqissaanermi
- Peqqissaasuni angerlarsimaffinnut orniguttar- tuni
- Ambulance-mik angallassisartuni
- Nakorsiarfiit napparsimasunik qanimut sulli- siviit imaluunniit illersuuteqarnissamik pisari- aqartitsiviusartut assersuutigalugu kigutilerivi- it, timimik sungiusaaviit assigisaallu.

Sullisit suliffimmiitinneqarlutik errorneqartarlutillu aserfallatsaalineqassapput.

Suliffinni allanilu pissutsit

Peqqinnissamik sullissisut inunnik peqqissunik aamma/imaluunniit sanngiillisimanngitsunik atta- veqartut- peqqissaanermik-, nakorsaanermik- imaluunniit piginnaanngorsaaqqinnermik sul- iaqangitsut, timimeersunik ammimilluunniit attui- nissamut navianartorsiunngitsut .sulliseqartaria- qanngillat. Angerlarsimaffinni ikiortit napparsima- sunik sanngiillisimasunilluunniit misissuiner- mik, nakorsaanermik peqqissaanermilluunniit sul-

aqanngitsut imal. timimeersunik ammimilluunniit attuinissamut navianartorsiunngitsut soorlu ikiortit eqqiaanermik pisiniussinermilluunniit taamaallaat suliallit aamma sulliseqartariaqanngillat.

Piomasagaatilli pingasut piomasagaatini nalinginnaasuni taaneqartut uku eqquutsinneqartariaqarput: Assaat eqqiluutsuutinnissaat, naatsunik talilinnik sulliseqarnissaq, illersuutissanillu pissarsisinaanissaq. Piomasagaatit taakku angerlarsimaffinnut orniguttartunut aamma atuupput.

Sullisip ilusaa

Eqqortumik assaat eqqiluutsuutinnissaannut atsi-paatigullu avatangiisinut tagiuteqqajaasartutigut mingutitsinnginnissaq anguniarlugu, sullisit ikusik qulaallugu naatsunik taleqassapput. Atisat qaagut sullisit atisat asserlugit matoqqasuussapput. Sullisip ilusaa atuisup suliaanut naleqqussagaasaaq.

Eqqiluisaarnissaq eqqarsaatigalugu sullisip sapinngisaq tamaat avatangiisinut attuutsinnaveersaarnissaa soorlu siniffiliornermi assigisaannilu pingaaruteqarpoq. Taamaammatt sullisit sapinngisaq tamaat ilorrisimaarsinnaaneq apeqqutaatillugu attuumasuusariaqarput. Sullisit sulisilluni natermut attuuassaannaassanngillat.

Qitequtit avatangiisinut tagiussinnaanngorlutik nivingaannassanngillat.

Sullisit qaagut tujuuluit takisuunik talillit napparsimasunik toqqaannartumik sullissinermi imaluunniit eqqiluutsunik soorlu errortanik, nerisassanik imaluunniit mingulinnik soorlu aavikkanik napparsimasunullu atortunik salinneqanngitsunik suli-aqarnermi ator-neqassanngillat.

Tujuuluit naatsunik talillit aqanngitsullu ator-neqar-pata, taakku sullisitulli suliffimmiitinneqarlutik errorneqartarlutillu taarserneqartassapput.

Nutsat asserlugit tuillu tikillugit nasartaatit anno-raaminermik napparsimasumut/innuttaasumut taassumaluunniit avatangiisaannut imaluunniit immikkut eqqiluutsunut mingulinnulluunniit atuussaassinnaasumik nivingasoqanngippat, ator-neqarsinnaapput. Nasartaatit peqqinnissaqarfimmi annoraaminernik errorsisarneq naapertorlugu tassalu minnerpaamik 80°C-imik kissassusilimmi errorneqarsinnaasuussapput.

Sullisip atornissaa:

Suliffimmi eqqiluisaarnissamullu piomasagaatinut naapertuuttumi atisat taarserneqassapput. Suliar-ortornermi errortamik sullisilertoqassaaq soraar-nermilu sullisit peerneqarlutik errortassanngortinneqassapput. Sulinerup nalaani sullisit ersitsumik mingutsinneqar-pata taarserneqassap-put.

Angerlarsimaffinnut ornigullutik peqqisaasut atisa-nik taarsiinissamut tamatigut periarfissaqartanngil-lat sulinertillu angerlarsimaffimminniit toqqaan-nartumik aallartittarsinnaasarlugu. Taamaattoqar-tillugu sulisut sullisit sulisitsisumit erreerlugit poortorlugillu tunniunneqartut, sivikitsumik anger-larsimaffimmini eqqiluutsumiitissinnaavaat. Sullisit errortassat plastikposini matoqqasuniitillugit sulif-fimmi errorsisarfimmukaanneqartassapput. Sullisit qaavisigut nammineq pigisamik qaati-gooqaraanni pisariaqartillugu sullisit qaatigut kit-tililernikkut sullisit mingutsinneqannginnissaat immikkut iliuuseqarfisariaqarpoq.

Atortut

Sullisinik toqaaniarnermi eqqiluisaarnissami pis-sutsit arlallit ilaatigut tappiorannartut bakteerissat annoraaminernut assigiinngitsunut nipissinnaane-rat/uomasinnaanerak kiisalu annoraamernit bak-teerissanit pitarneqarsinnaanerak pingaarute-qarput. Annoraaminernut allanut sanilliullugu bomuld-i nalinginnaasumik bakteerissanik nipiffi-gineqarsinnaannginnerullunilu sivikinnerusumik uumaffiusinnaavoq. Akerlianilli polyester bomuld-imut sanilliullugu bakteerissanit pitarneqar-sinnaannginneruvoq.

Annoraamernit taakku marluk sullisissatut ator-neqarnissaat peqqinnissaqarfimmi akuleriissin-nissaat innersuussutaavoq. Taamatuttaaq in-nersuussutaasut kissassusilimmi sullisit er-roneqarsinnaanissaat pingaaruteqarpoq.

Errorsineq

Sullisinik errorsineq isumaginninnerlu amer-lasuunik immikkoortortaqarpoq tassaasunik: Errortassanik isumaginninneq, errorsineq/tappio-rannartuiaaneq, errortanik uninngatitsineq, anno-raaminernik errortassanik errortanillu isumagin-ninnermut angallassinermullu atatillugu malerua-gassat. Tamakku tamarmik isumagineqarneranni errortat mingutsinneqannginnissaat errortassanillu isumaginninnermi avatangiisinik sulisunillu min-gutitsinnginnissaq aalajangiisuuvoq. Sullisinik errorsineq isumaginninnerlu – Peqqin-nissaqarfimmi annoraaminernik allanik errorsiner-tut isumaginninnertulli, ilisimasanik tunngaveqar-luni suleriaatsimik nakkutillinermik uppernarsaa-nermillu piomasagaatitalimmik suliassaavoq. Tuni-luutsitsinnginnissaq anguniarlugu eqqiluisaarnis-samut piomasagaatit malinneqartariaqarput. Eqqiluutsuunissamut piomasagaatinik eqquutitsini-araanni minutsini qulini minnerpaamik 80°C-imik kissassusilimmi errorsisoqassaaq imaluunniit taamatulli sunniuteqartumik tappiorannartuiaaso-qassalluni.

Kigutilerivinni nakorsiantitsivinnilu allani minne-rusuni 60°C-inik kissassusilimmi sivisunerusumilli tassalu nalunaaquttap akunnera ataaseq inorna-gu sullisit errorneqarsinnaapput, imerlu errorsi-vikoq atoqqinneqassanani. Errorsiviit nutaa-

liaanerusut taama errorsinnaanngorlugit inissinneqarsinnaapput.

Angerlarsimaffimmi sullisinik errorsineq naammaginarnersoq uppersaatissaqanngilaq. Nakorsiartarfinni mikisuni allamik periarfissaqanngippat tappiorannartunik mingutitsineq anikillisinniarlugu sullisit erreereneranni manissarneqartariaqasapput panersiivimmiluunniit minutsini 30-ini panerseqassallutik.

Ikaarsaarnermi maleruagassat

Sullisinik ilitsersuummi piumasaqaatinut naapertuuttunik pissarsinissami, suliffimmi sullisinik nu-taanik pisiniarnissamut isumaqatigiissusiornissaq siulleq utaqqimaarneqarsinnaavoq.

Sulisitsisut sulisunut sulliseqartsinneqanngitsunut tapisititsisarsimasut tamatuma atorunnaarsinnis-saanut atuutitsiunnaarnissamut naammaginar-tumik piffissaliinissaq maluginiagassaraat.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, ulloq 10.november 2016

Henrik Trykker
Nunatsinni Nakorsaaneq

Inatsit tunngaviusoq:

- Nappaatit tunillaassuuttut akiorniarlugit iliuitsit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 20 novembarip 12-ani 2001-imeersoq kingorna allannguuteqartsinneqartoq.

Najoqqutarineqartut:

- Dansk Standard. Styring af infektionshygiejne i sundhedssektoren: Del 2: Krav til håndhygiejne samt Del 8: Krav til vask og håndtering af tekstiler til flergangsbrug.

Ilitsersuut 2013-imi apriliip ulluisa 15-anni ilitsersuummut taartaavoq

